

Geachte raadscommissie.

Graag maak ik gebruik van het spreekrecht om toelichting te geven op de aanwijzingen van de gemeentelijke monumenten. Ons eigendom is dus van een karakteristieke agrarische bebouwing tot voorgenomen gemeentelijk monument 'gepromoveerd'.

In eerste instantie had ik een betoog, welke deels toegespitst was op onze persoonlijke situatie. Aangezien ik van de griffie maximaal 5 minuten heb gekregen om mijn verhaal te doen, zal ik het verhaal algemener houden. Het uitgebreide bezwaar welke toegespitst is op onze persoonlijke situatie, zal voorzien worden van een juridische onderbouwing en zal te zijner tijd aan u toekomen. Deze juridische onderbouwing is om te voorkomen dat het bezwaar net als de eerder ingediende zienswijzen van mij en vele anderen eenzijdig wordt bestempeld als niet gegrond.

Ten eerste wil ik aangeven het niet netjes te vinden dat er mij maximaal 5 minuten spreektijd wordt gegeven, voor een onderwerp, welke een zeer forse invloed heeft op ons als bewoners van een aangewezen toekomstig gemeentelijk monument. Hoewel ik begrijp dat de tijd beperkt is, zou het de gemeente sterken om de communicatie in het voortraject transparanter en meer in overleg met de bewoners van de aangewezen panden te doen. Hiermee kon voorkomen worden dat er veel weerstand tegen de plannen komt. Er is in het voortraject met veel partijen overlegd om tot een zorgvuldige afweging te komen, behalve met de bewoners van de panden. Deze werden later van het feit op de hoogte gebracht.

De invloed van de aanwijzing tot gemeentelijk monument is zeer groot, zeker in ons gebied waar ook de bevingen een rol spelen.

Ik begrijp dat het nut van het algemeen voor het nut van het individu gaat en dat de gemeente het erfgoed wil behouden. Hierbij gesteund door Libau, waarbij ik mij afvraag waarom deze organisatie zijn aandacht niet meer richt op het Oldambt, waar veel cultuurhistorisch erfgoed staat te verrotten, maar dat terzijde.

De aanwijzing als gemeentelijk monument heeft nogal wat impact, te weten:

- Het overleg met het CVW/NCG/NAM gaat moeizaam. Dit is nu al het geval. Bij bemoeienis van de gemeente zal dit nog langer gaan duren. Meer partijen zijn meer meningen wat meer tijd kost om tot overeenstemming te komen. Persoonlijk zit ik al 3,5 jaar in een traject met het CVW, mede omdat ik zelf meer dan voldoende bouwkundige en bodemkundige kennis heb. Ik zit niet te wachten om vertraging door de gemeente. De bewoner is dus de dupe.

- De aanwijzing als gemeentelijk monument gaat de bewoner flink geld kosten. De gemeente stelt voor komend jaar 100.000 euro beschikbaar en voor 2020 200.000. Voor de jaren daarna is het nog niet duidelijk. Voor 2020 200.000 euro voor 200 gemeentelijke monumenten is 1000 euro per geval. Bedragen waar je niets mee kan. (Terwijl er wel 28 miljoen uitgetrokken wordt voor een nieuw gemeentehuis, maar dit terzijde.)

Er is bij de aanwijzing tot gemeentelijk monument niet gekeken naar de staat van onderhoud, dit wordt in de zienswijzen ook aangegeven. Een monument moet echter onderhouden worden. Indien de onderhoudstoestand slecht is, zal het dus aangepakt moeten worden. Max. 40 % vergoeding door de gemeente, 60 % voor de bewoner. Wel met de kanttekening dat het potje van de gemeente snel leeg is. De bewoner is dus weer de dupe. Hoe wil de gemeente dit oplossen?

- De aanwijzing als gemeentelijk monument beperkt je in de mogelijkheden.
Ik verwacht dat de meeste panden welke aangewezen zijn voor gemeentelijk monument reeds karakteristieke bebouwing waren. Deze gebouwen hebben dus al de nodige beperkingen opgelegd gekregen, alsmede een verreгаande bescherming tegen door de gemeente ongewenste plannen. Hier zat echter nog enige ruimte in om in uitzonderlijke gevallen verwijdering en nieuwbouw te plegen. Weg mogelijkheden als het een gemeentelijk monument wordt, wederom is de bewoner de dupe. Wat mij bij het volgende punt brengt.

- De gemeente heeft geen visie ontwikkeld met betrekking tot nieuwbouw in het bevinggebied. Er zullen panden verwijderd worden welke niet meer redelijkerwijs te redden zijn. Logischerwijs zou er een visie zijn, zodat er in de toekomst bij het zien van deze gebouwen terugverwezen kan worden naar deze roerige periode in de geschiedenis van het gebied. In plaats van actief een visie hiervoor te ontwikkelen, wordt reactief gewacht wat er binnenkomt en wordt dit aan de welstandscommissie voorgelegd. Kijkende naar de gebouwen welke in Hellum de laatste jaren zijn gebouwd, rijst bij mij de vraag wat de eisen hiervoor zijn met betrekking tot de inpasbaarheid in het gebied. Tevens vraag ik mij af hoe de uitstraling van de zonnepanelen op de beeldbepalende panden vanuit dit oogpunt gezien moeten worden.

Ook met betrekking tot het erfgoed kon van de gemeente een actiever beleid verwacht worden. Het zou raadzaam zijn geweest om actief met de NAM om tafel te gaan om de mogelijkheden en moeilijkheden met betrekking tot het erfgoed te bespreken en hier een beleid voor te maken, alvorens allerlei gebouwen aan te wijzen. Dit had vanaf de zware beving bij Huizinge in 2012 al opgepakt kunnen worden. Veel zaken gelden voor meerdere erfgoedpanden (alsmede overige panden) In plaats daarvan wijst men panden aan als erfgoed, wacht tot de mensen naar hun toekomen en bemoeit zich er reactief mee. Dit voor meerdere panden in het gebied. Dit is de makkelijkste weg, wachten tot er een vraag is, zich ermee bemoeien en netjes de uren declareren. Dat hierdoor de totale kosten veel hoger uitvallen en de vertraging verder oploopt schijnt niemand binnen de gemeente zich druk om te maken. De bewoner is ook in dit geval weer de dupe.

- De emotionele / geestelijke belasting voor de mensen in het bevinggebied is al groot. Mensen met potentieel onveilige gebouwen ervaren nog een extra belasting, evenals mensen met oude gebouwen waarvan niet weet hoe ze zich houden bij de volgende beving. Door de aanwijzing als gemeentelijk monument komt er nog een forse vertraging en een hoop overlegmomenten bij. Deze geestelijke belasting ligt niet bij de gemeente. Zij gaan op het eind van de dag weer naar huis en de bewoner zit met het probleem. Wéér is de bewoner de dupe.

Het lijkt mij toe dat er een weg bewandeld is waarbij men niet weet wat men tegenkomt. Zoals het lijkt is het de bedoeling van de gemeente om hier reactief op te antwoorden. Dit is niet een beleid welke men van een gemeente mag verwachten. De gemeente is er voor de burgers, niet andersom, dus actief voor de burgers bezig gaan als men een erfgoedafdeling heeft.

Eerder genoemd verhaal geeft aan dat de eigenaren van een toekomstig gemeentelijk monument een onevenredig belasting te wachten staat in tijd, geld en toekomstperspectief. Het feit dat het belang van het algemeen voor het belang van het individu gaat heeft zijn grenzen, welke in dit geval naar mijn mening ruimschoots overschreden worden.

Mijn voorstel zou daarom zijn om de gehele gang van zaken nog eens vanuit een breder perspectief te bekijken, dus óók vanuit de bewoners. Verder zou het in mijn ogen beter zijn de beperkingen die nu op de erfgoedpanden liggen als voldoende te beschouwen. Deze panden zullen echt niet bij bosjes gesloopt worden, de huidige beperking is al fors. Daarnaast lijkt het mij zinvoller om de toewijzing als gemeentelijk monument op vrijwillige basis te doen. In dat geval is er voor degene die de voordelen groter vindt dan de nadelen wellicht een bedrag beschikbaar waar wat men wel wat mee kan.